

*Малєєв О. І., проректор з керівництва та координації
НВР НМК*

*Мастюх М. О., методист ЦДОіК
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова*

ДЕРЖАВНА ВИХОВНА ПОЛІТИКА ЯК ФАКТОР СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІ

Сучасні особливості розвитку українського суспільства потребують визначення мети державної діяльності, наукового забезпечення процесу виховання громадянина. Низький загальнокультурний рівень суспільства, зниження духовності, падіння престижу загальнолюдських моральних цінностей, поширення проявів нетерпимості, жорстокості й аморальності в суспільстві вимагає здійснення з боку держави ряду заходів, спрямованих на виховання гуманної особистості та цивілізованого громадянина. Вся виховна робота повинна бути спрямована на формування громадянина України з високим рівнем особистісних і психологічних якостей.

Метою громадянської освіти є формування компетентної й відповідальної участі громадян у взаємодії з владою, їхньої здатності розібратися в посильному – в законах, правилах, культурі співжиття, формуванню свободи й людської гідності, любові до свого народу, повазі до українських звичаїв і обрядів, відчутті своєї належності до України, усвідомлення моральних та культурних цінностей, толерантного ставлення до представників інших народів.

Державна виховна молодіжна політика – це системна діяльність держави у відносинах з особистістю, молоддю, молодіжним рухом, що здійснюється в законодавчій, виконавчій, судовій сферах і ставить за мету створення соціально-економічних, політичних, організаційних, правових умов та гарантій для життєвого самовизначення, інтелектуального, морального, фізичного розвитку молоді, реалізації її творчого потенціалу як у власних інтересах, так і в інтересах України. Вона має бути направлена на соціалізацію молодої людини, підготовки її до подальшого професійного і морального зростання. В Україні за роки незалежності розроблено та прийнято цілий ряд нормативних документів, що регулюють виховну молодіжну політику, а саме, наступні нормативно-правові акти:

- Декларація «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» від 15 грудня 1992 року № 2859-XII (зі змінами)
- Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 5 лютого 1993 року № 2998-XII (зі змінами)
- Закон України «Про молодіжні та дитячі громадські організації» від 1 грудня 1998 року № 281-XIV (зі змінами)
- Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» від 21 червня 2001 року № 2558-III (зі змінами)

- Закон України «Про Загальнодержавну програму підтримки молоді на 2004-2008 роки» від 18 листопада 2003 року № 1281-IV (зі змінами)
- Указ Президента України «Про першочергові заходи щодо реалізації державної молодіжної політики та підтримки молодіжних громадських організацій» від 6 жовтня 1999 року № 1284/99
- Указ Президента України «Про заходи щодо забезпечення працевлаштування молоді» від 6 жовтня 1999 року № 1285/99
- Указ Президента України «Про додаткові заходи щодо державної підтримки обдарованої молоді» від 24 квітня 2000 року № 612/2000
- Указ Президента України «Про додаткові заходи щодо реалізації державної молодіжної політики» від 29 березня 2001 року № 221/2001
- Розпорядження Президента України «Про заходи щодо дальшого вдосконалення системи патріотичного виховання молоді» від 29 червня 2001 року № 173/2001-рп
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про стан реалізації державної молодіжної політики» від 18 червня 1999 року № 1059
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Програми підготовки та залучення молоді до державної служби та служби в органах місцевого самоврядування, створення умов для її професійного зростання» (зі змінами) від 10 вересня 2003 року № 1444
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового положення про молодіжний трудовий загін» від 3 липня 2006 року № 899
- Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо підтримки становлення та розвитку студентської сім'ї» (зі змінами) від 14 березня 2001 року № 92-р
- Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження заходів щодо державної підтримки розвитку молодіжного та дитячого туризму» від 12 травня 2004 року № 298-р
- Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної програми роботи з обдарованою молоддю на 2006-2010 роки» від 12 квітня 2006 року № 202-р
- Постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань про становище молоді в Україні "Формування здорового способу життя української молоді: стан, проблеми та перспективи"» від 3 лютого 2004 року № 1425-IV
- Постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань про становище молоді в Україні "Сільська молодь: стан, проблеми та шляхи їх вирішення"» від 20 грудня 2005 року № 3238-IV
- Постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань про становище молоді в Україні (щодо підтримки молоді сім'ї, посилення соціального захисту дітей та молоді у 2001-2006 роках)» від 22 березня 2007 року № 816-V

Виходячи із вищезазначених нормативних документів, головними завданнями державної молодіжної політики є:

- вивчення становища молоді, створення необхідних умов для зміцнення правових та матеріальних гарантій щодо здійснення прав і свобод молодих громадян, діяльності молодіжних організацій для повноцінного соціального становлення та розвитку молоді;

- допомога молодим людям у реалізації й самореалізації їх творчих можливостей та ініціатив, широке залучення юнаків і дівчат до активної участі у національно-культурному відродженні українського народу, формуванні його свідомості, розвитку традицій та національно-етнічних особливостей;

- залучення молоді до активної участі в економічному розвитку України;

- надання державою кожній молодій людині соціальних послуг по навчанню, вихованню, духовному і фізичному розвитку, професійній підготовці.

При цьому головними напрямками державної молодіжної політики України залишаються:

- розвиток і захист інтелектуального потенціалу молоді, поліпшення умов і створення гарантій для здобуття молоддю освіти, спеціальної професійної підготовки та перепідготовки;

- забезпечення зайнятості молоді, її правового захисту урахуванням економічних інтересів, професійних і соціальних можливостей суспільства;

- створення умов для оволодіння духовними і культурними цінностями українського народу та для безпосередньої участі молодих людей у їх відродженні і розвитку, в охороні відтворенні навколишнього природного середовища; формування у молоді почуття національної гордості, патріотизму, готовності захищати суверенітет України;

- охорона здоров'я молоді, формування у неї глибокої потреби духовному і фізичному розвитку, вжиття інших заходів, які б забезпечували здоровий генофонд народу України.

Державна молодіжна політика формується та повинна реалізовуватися шляхом:

- прийняття законодавчих актів, рішень державних органів, спрямованих на реалізацію державної молодіжної політики;

- проведення у Верховній Раді України щорічних слухань про становище молоді та підготовки доповіді з цього питання Верховній Раді України, Президенту України;

- діяльності в органах державної влади та управління всіх рівнів структурних підрозділів, що займаються проблемами молоді;

- розробки та реалізації державних цільових програм з питань молодіжної політики;

- виділення у державному та місцевих бюджетах цільових коштів на фінансування державної молодіжної політики, залучення матеріальних і фінансових ресурсів підприємств, установ і організацій, об'єднань громадян, заінтересованих у роботі з молоддю; створення спеціальних фондів.

Державна молодіжна політика в Україні є пріоритетним і специфічним напрямом діяльності держави і має здійснюватися в інтересах молодої людини,

суспільства, держави з урахуванням можливостей України, її економічного, соціального, історичного, культурного розвитку і світового досвіду державної підтримки молоді.

Однак, життя показує, що соціалізація молоді, в тому числі і студентської, повинна отримати повноцінну як матеріальну, так і моральну підтримку всього суспільства. Випускники навчальних закладів повинні бути впевнені у необхідності своєї професії, подальшому працевлаштуванні на батьківщині і отриманні при цьому достойної винагороди. Тільки тоді всі нормативні документи щодо соціалізації молоді можна буде визнати результативними.

Александрова М. В.

Харківська державна академія культури

ДВА АСПЕКТИ, ЩО НЕОБХІДНО ВРАХОВУВАТИ У ВИХОВАННІ МОЛОДІ: ДОРОСЛІШАННЯ ЗАМІСТЬ ВИХОВАННЯ ТА ОПРАЦЮВАННЯ ТРАВМАТИЧНОГО ДОСВІДУ

Становище системи освіти в сучасних умовах вищого навчального закладу складне й суперечливе. Виховна криза сьогодні є наявною, але наявною, також, є і необхідність впровадження нових методів виховання у вищу школу. В даному дискурсі робиться спроба акцентувати увагу на декількох моментах, які обов'язково потрібно враховувати при впровадженні сучасних методів виховання у освітній сфері.

По-перше, це необхідність враховувати нерозривність освіти і виховання в вищому навчальному закладі, і поки освіта буде залишатися інертною, такою, що орієнтується на цінності та технології минулого, творча дитина доби нових медіа не буде відгукуватися на старі моделі виховання. Маршал Маклюєн називав сучасну йому систему освіти «дзеркалом заднього виду», саме через її орієнтацію на «вмираючу епоху просвітництва». Не зважаючи на часову прірву між добою Маклюєна та сучасністю, всі питання які він піднімав стосовно освітньої системи ХХ ст. у США, є гостро актуальними для нас зараз. Так, завданням нової доби в освіті дослідник вважав створення творчого процесу дорослішання, а не навчання з повторенням фактів. Оскільки усі почуття сучасної дитини задіяні медіа, то вона жадає безпосереднього залучення, а не одноманітних послідовних патернів. Лінійні цінності і гасла, яке чує сучасна молодь, лише посилюють відчуження. Освіта повинна бути здатною не тільки озброювати знаннями, а формувати потребу в безупинному самостійному оволодінні знаннями, вміннями і навичками самоосвіти, самостійному і творчому підході до знань протягом усього активного життя людини.

По-друге, це необхідність враховувати травматичний досвід сучасної молоді. Травматичний досвід може бути головним об'єднуючим елементом нації, якщо вона має одного й того самого травмуючого об'єкта – агресора. Стабілізація негативного досвіду може слугувати основою актуалізації національної ідеї та патріотизму, і, зважаючи на це, є підстави говорити про